

zápisů do obchodního rejstříku jsou ustanoveny jednak Úřední list republiky Československé, jednak podle nařízení ze dne 17. června 1919 čís. 397 sb. z. a n. Ústřední oznamovatel. Z toho vyplývá, že usnesení o rozpuštění družstva a s tím spojená výzva věřitelům, aby se přihlásili, musí po třikráte býti uveřejněna v těchto listech a nestačí uveřejnění v Úředním listě Československé republiky. Právem proto první soud napadeným usnesením žádá, aby se uveřejnění stalo v obou jmenovaných listech.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc rejstříkovému soudu, jemuž uložil, by, nehledě k důvodům, pro něž byla opověď vrácena, o ní dále po zákonu jednal a ji věcně vyřídil.

Důvody:

Dovolacímu rekursu, pokud vytýká nezákonnost ve smyslu § 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. napadenému usnesení potvrzujícímu usnesení soudu první stolice, nelze upřít oprávnění. Jde o to, zda rekurent splnil předpisem § 40 družst. zákona uloženou mu povinnost o trojím uveřejnění zrušení družstva v listech určených pro vyhlášení takových zápisů, když zrušení toto bylo likvidátory vyhlášeno ve dnech 4., 6. a 7. června 1931 v »Úředním listě Republiky Československé«, či zda má též další povinnost nižšími soudy mu uloženou, by vyhlášku takovou dal též uveřejnit po třikráte v »Ústředním oznamovateli«, zavedeném vládním nařízením ze dne 17. července 1919, čís. 397 sb. z. a n. Podle názoru dovolacího soudu této druhé povinnosti nemá. Neboť z doslovu § 3 tohoto nařízení plyne, že jen soudy zasílají příslušné zápisy k uveřejnění redakci »Ústředního oznamovatele«, nikoli tedy strany jako osoby soukromé (rozhod. čís. 1239 sb. n. s.). To také připomíná výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 2. července 1921 ve věstníku č. 20, jednající o urychleném zasílání zápisů a sdělení soudy. Neprávem proto uložily nižší soudy likvidátorům povinnost k uveřejnění zrušení družstva v Ústředním oznamovateli.

Čís. 12494.

Prozatímní opatření podle § 379 ex. ř. slouží jen k zachování dosavadního stavu a nemá za účel navrácení v předešlý stav. Vykonali-li dlužník právní jednání, jímž osvědčuje ohrožená strana nebezpečí zmaření nebo stížení vydobyti její pohledávky, již před podáním návrhu na prozatímní opatření, nelze již dlužníku zakázati, by ono právní jednání nepředsevzal.

Nemohl-li by dlužník splniti zákaz, aby s pohledávkou, jež má býti obstavena, nenakládal, ježto ji již postoupil, nelze obstavku vykonati a nelze ji proto ani povolit, třebaže poddlužník dosud ještě neplnil.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1933, R II 30/33.)

Spořitelna v U. zažalovala proti žalované firmě, silniční společnosti, peněžitou pohledávku a navrhla povolení prozatímního opatření ob-

stávkou pohledávky, příslušející žalované proti okresnímu úřadu v U. za provedené silniční práce, kteroužto pohledávku žalovaná již byla postoupila živnostenské záložně. Soud první stolice zamítl návrh na povolení prozatímního opatření, rekursní soud prozatímní opatření povolil. Důvody: Soud první stolice považuje sice nárok žalobkyně za osvědčený, nepovažuje však za osvědčené nebezpečí, že by bez povolení navrhovaného prozatímního opatření vydobytí zažalované pohledávky bylo zmařeno nebo značně stíženo. První soud má za nesporné, že pohledávka žalované strany za Okresním úřadem v U. byla žalovanou postoupena živnostenské záložně dříve, než žalobkyně nabyla pohledávku zažalovanou. Dále má za osvědčeno, že žalovaná firma není v platebních nesnázích. Avšak k tomu jest podotknouti, že žalobkyně nabyla zažalované pohledávky postupem a že tudíž nabyla veškerých práv, která příslušela postupiteli, takže nemůže býti pro posouzení jejích práv rozhodným den postupu. Mezi stranami jest nesporné, že zažalovaná pohledávka vznikla dodáním štetového kamene na stavbu silnice prováděné pro okres U. a že podle všeobecných zadávacích podmínek měly býti z pohledávky žalované strany za provádění této silniční stavby především uspokojeni řemeslníci a dodavatelé, kteří dodávali zboží, potřebné ke stavbě této silnice, tedy i postupitelka, která postoupila svou pohledávku žalobkyni, poněvadž kámen právě na stavbu této silnice byl dodáván. Jest nesporno mezi stranami, že žalovaná pohledávku za silniční práce postoupila živnostenské záložně, ač zažalovaná pohledávka není uspokojena. Toto jednání, postup řečené pohledávky žalovanou stranou živnostenské záložně ohrožuje vydobytí pohledávky strany žalující a při nejmenším může býti stíženo, ano se tvrdí, že tato pohledávka žalované strany proti okresnímu úřadu v U., poddlužníku, byla jediným krytím zažalované pohledávky strany žalující a toto tvrzení ani žalovanou stranou nebylo popřeno (§ 379 ex. ř.). Z těchto důvodů vyhověl rekursní soud stížnosti žalující strany a navrhované prozatímní opatření povolil.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Prozatímní opatření podle § 379 ex. ř. má za účel zabrániti právnímu jednání dlužníka, jímž by vymáhání pohledávky ohrožené strany mohlo býti zmařeno nebo stíženo a po případě uchovati součástku jmění odpůrce ohrožené strany pro vedení exekuce ohroženou stranou. Jde tedy, jak praví motivy zákona, o to, aby byl zachován dosavadní stav, to jest stav v době podání návrhu na prozatímní opatření. Vykonal-li dlužník právní jednání, jímž osvědčuje ohrožená strana nebezpečí zmaření nebo stížení vydobytí její pohledávky, již před podáním návrhu na prozatímní opatření, nelze již dlužníku zakázati, aby ono právní jednání nepředsevzal, poněvadž by již nešlo o zachování dosavadního stavu, nýbrž o navrácení v předešlý stav. Zda je toto právní jednání platné, čili nic, nelze zkoumati v exekučním řízení, poněvadž jest to věcí sporu. Pro posouzení práv z pohledávky postoupené ohrožené straně jest ovšem podle § 1394 obč. zák. rozhodný den postupu této pohledávky, nikoliv však den postupu pohledávky odpůrce ohro-

žené strany živnostenské záložně, poněvadž nebylo ani tvrzeno, že pohledávka postoupená ohrožené straně obsahovala i zákaz postupu pohledávky odpůrce ohrožené strany. Nesplnil-li poddlužník ještě právní jednání s dlužníkem uzavřené, bylo by mu lze podle § 379 čís. 3 ex. ř. zakázati, aby na základě onoho právního jednání neplnil. Avšak obstávka se skládá ze dvou součástí, jednak ze zákazu dlužníku, aby s pohledávkou nenakládal, jednak ze zákazu poddlužníku, by dlužníkovi neplatil. Nelze-li splniti jednu ze součástí obstávky, nelze obstávku vykonati a nelze ji proto ani povolit.

Čís. 12495.

Vznesena-li na okresním soudě žaloba o pohledávku nad 5.000 Kč, jest žalobce oprávněn v obraně proti námitce věcné nepřislušnosti vzdáti se při prvním ústním jednání dříve, než bylo rozhodnuto o námitce věcné nepřislušnosti, žalobního nároku, pokud převyšuje 5.000 Kč, a obmeziti žalobní nárok na 5.000 Kč.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1933, R II 92/33.)

Žalobce zažaloval u okresního soudu 7.302 Kč, avšak obmezil hned při prvním ústním jednání žalobní nárok na 5.000 Kč, vzdávaje se části nad 5.000 Kč. K námitce věcné nepřislušnosti soud prvního stupně žalobu odmítl. **Důvody:** Pro posouzení příslušnosti jest rozhodná doba, kdy žaloba byla podána (§ 54 j. n.). V době podání žaloby zažaloval žalobce pohledávku 7.302 Kč a jest tedy tato doba rozhodná pro posouzení příslušnosti soudu. I když žalobce při prvním ústním jednání omezil žalobní prosbu na 5.000 Kč, nemůže býti příslušnost soudu zhojena podle § 29 j. n. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislušnosti. **Důvody:** Jest pravda, že žalobce původně zažaloval 7.302 Kč, avšak hned při prvním ústním líčení obmezil nárok na 5.000 Kč, vzdav se části nad 5.000 Kč, takže celá jeho pohledávka činí jen 5.000 Kč a okresní soud jest příslušný k projednání tohoto sporu. Jest pravda, že podle §§ 29 a 54 j. n. pro posouzení příslušnosti zásadně jest rozhodná doba, kdy žaloba byla podána, obmezil-li však žalobce hned při počátku ústního jednání pohledávku na část, o které má věcně rozhodnouti okresní soud, takže jde věcně jen o pohledávku, 5.000 Kč nepřevyšující, jde o spor, podléhající příslušnosti okresního soudu, takže rozhodnutí prvního soudu po stránce právní jest mylné. Odpíralo by procesní hospodárnosti, by soud byl uznán nepřislušným pro jednání o pohledávce, která 5.000 Kč vůbec nepřevyšuje, a žalobce byl nucen podati žalobu zase u tohoto soudu, který by věc pro nepřislušnost odmítnouti již nemohl. Taková nedůslednost nebyla úmyslem zákonodárce, když stanovil, že pro posouzení příslušnosti rozhoduje doba podání žaloby, rekurs jest tudíž opodstatněn a bylo mu vyhověno a námitka věcné nepřislušnosti zamítnuta.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.